

katsauksia

IAMCR Caracasissa

International Association for Mass Communication Research -järjestö (IAMCR) on joukkotiedotuksen alueen tutkijat yhteen kokoava, varsin kattava (jäseniä yli 60 maasta), lähinnä yliopistotutkijoiden ja joukkotiedotustutkimuslaitosten järjestö. Järjestöön kuuluu lisäksi useita yleisradioyhtiöitä/näiden tutkimusyksiköitä, mm. kaikki pohjoismaiset radioyhtiöt/tutkimusyksiköt Islantia lukuunottamatta (Islannista on jäsenenä tutkija). Järjestö suorittaa tutkimustyötä Unescolle ja sen status Unescon lausunnonantajajärjestönä on B.

Allekirjoittanut osallistui järjestön 12. yleiskokoukseen ja sen yhteydessä järjestettyyn joukkotiedotustutkimuskonferenssiin Caracasissa, Venezuelassa 25-29.8.1980 Oy. Yleisradio Ab:n suunnittelu- ja tutkimusosaston edustajana. Suunnittelu- ja tutkimusosasto on ollut IAMCR:n jäsen 1970-luvun puolesta välistä lähtien. Järjestöön kuuluu lisäksi Suomesta joukko tutkijoita ja Tiedotusopillinen yhdistys IAMCR:n kansallisena jäsenjärjestönä. Suomalaisia osallistui kuitenkin allekirjoittaneen lisäksi kokoukseen vain prof. Kaarle Nordenstreng, joka on yksi IAMCR:n varapresidenteistä.

IAMCR:n yleiskokouksen yhteydessä järjestetyin tieteellisen konferenssin pääteemana oli *Kansainvälisen joukkotiedotuksen uudet rakenteet: tutkimuksen tehtävät*. Konferenssiin osallistui vajaa 300 henkeä noin 40 maasta. Osanottajia ja maita oli hieman vähemmän kuin edellisessä kokouksessa, mutta syynä oli Caracasin kaukainen sijainti Euroopan ja Aasian maiden kannalta. Noin puolet kokouksen osanottajista oli Väli- ja Etelä-Amerikasta, kolmannes Länsi-Euroopasta, 10 % Yhdysvalloista, 3 % Aasiasta ja 1 % Afrikasta, Australiasta ja Kanadasta kustakin. Sosialistisia maita oli edus-

tettuna viisi. Pohjoismaiset radioyhtiöt olivat kaikki edustettuna. Ruotsista ylipäättäen oli kokouksessa varsin suuri delegaatio, 20 henkeä.

Konferenssi ja yleiskokous olivat teknisesti hyvin järjestettyjä ja myös rakennettu arvovaltaiseksi. Venezuelan presidentti, tri Luis Herrera Campins avasi konferenssin.

Konferenssi jakaantui yleisistuntoihin, joita oli kolme, sektioiden istuntoihin (sektioita on IAMCR:ssä kaiken kaikkiaan 7) ja erilaisten työryhmien työskentelyyn (niiden suorittama työ raportoitiin erikseen). Yleisistuntojen teemat olivat 1. Tutkimuksen nykytila, 2. Tutkimustoiminnan kehitys ja 3. MacBride-komitean loppuraportin analyysi. Yleisistuntojen alustajien joukko oli varsin kattava: Oswaldo Capriles (Venezuela), Ithiel de Soia Pool (USA), Tamas Szescko (Unkari), Cees Hamelink (Hollanti), Tomo Martelanc (Jugoslavia), Everett Rogers (USA), Hector Schucler (Meksiko), Kjeld Veirup (Tanska), Juan Somavia (Chile), Dallas Smythe (Kanada), Brigitte Weyl (Saksan liittotasavalta), Nabil Dajani (Libanon), Eapen K. Eapen (Intia), Alfred Ogburn (Nigeria) ja Rafael Roncagliolo (Peru).

Itse osallistuin yleisistuntojen lisäksi "Communication Satellites and Technology"-sektion istuntoihin ja muutamiin työryhmiin (mm. World Association for Public Opinion Research -järjestön esittelyyn). Sektiossa käsiteltiin yleisradiosatelliittien tilannetta eri maanosissa alustusten pohjalta. Nordsat esiteltiin sektiossa Anne Margrete Wachtmeisterin toimesta.

Konferenssin erityispiirteisiin kuului - kuten edellisenkin kokouksen luonne oli - joukkotiedotustutkimuksellisten, viestintäpoliittisten ja kulttuuripoliittisten otteiden yhteenkietoutuminen. Erityispiirre tässä kokouksessa oli MacBride-

raportin suhteellisen laajapohjainen käsittely. Varsin kattava kuvaus kokouksesta sisältyy Nordicom Information -lehden syksyn 1980 numeroon (ruotsalaisten kokousraportti).

Caracasin kokous oli vaalikokous, jossa järjestön toimeenpaneivat elimet valittiin. Järjestön johto muuttui kuitenkin varsin vähän. Puheenjohtajana jatkaa edelleen prof. James D. Halloran Englannista. Varapuheenjohtajia on järjestössä kaikkiaan 9, Pohjoismaista Kaarle Nordenstreng Suomesta. Järjestön varsinaisessa toimeenpanevasa elimessä, International Councilissa on 28 jäsentä, Pohjoismaista Olof Hulten Ruotsista (SR) ja Anita Werner Norjasta. Sektioiden presidenteistä (jotka lisäksi ovat International Councilin jäseniä) on Pohjoismaista Olga Linné Tanskasta (DR), joka johtaa sosiaalipsykologista sektiota. Järjestön seuraava kokous pidetään Pariisissa 1982 ja sen teemaksi päätettiin *Joukkotiedotus ja demokratia*.

Kokonaisuutena kokous oli kiintoisa ja tarjosi tutkimusyhteyksien ylläpito- ja kehittämismahdollisuuksia erityisesti latinalaisen Amerikan maihin. Tietenkin myös kokoukseen erikoisuus (niin amerikkalaisvaikutteinen suurkaupunki kuin Caracas onkin) ja isäntien järjestämä vapaa-ajan ohjelma tarjosivat hyödyllistä seurattavaa. Kokous myös aineistoa Venezuelan yleisradiojärjestelmästä. Konferenssissa jaoin varsinaisesti jo edelliseen kokoukseen tuotettua tutkimustani "The International Music Industry" (tehty yhdessä Jukka Haar-

man kanssa) etupäässä latinalaisen Amerikan edustajille.

“ “ ”

Kaupallisiin uutisiin liittyvä keskustelu on Suomessa ollut uutisointia ja polemiikkia, vähemmän analyttisyyteen tähtäävää keskustelua ja pohdiskelua. Caracasin matkani yhteydessä allekirjoittaneelle tarjoutui mahdollisuus tutustua New Yorkissa katsojana kaupallisiin uutisiin ja samalla hankkia uutistoimintaan liittyvää kirjallisuutta. Seuraavassa luettelo hyödyllisistä (vähemmän tieteelliset ja vanhemmat on myös otettu huomioon) kirjoista kiinnostuneille. Oma tarkoitukseni on myöhemmin kirjoittaa jotain tämän aiheen tiimoilta.

ALTHEIDE, David J. *Creating reality. How TV news distorts events*. Beverly Hills, Sage Publications, 1977.

EPSTEIN, Edward J. *News from nowhere. Television and the news*. New York, Vintage Books, 1974.

GAHS, Herbert J. *Deciding what's news. A study of CBS evening news, NBC nightly news, Newsweek and Time*. New York, Vintage Books, 1980.

HALBERSTAM, David. *The powers that be. Within the kingdom of the media: how Luce's Time, Paley's CBS, the Grahams' Washington Post & the Chandlers' Los Angeles Times became rich & powerful & changed forever the shape of American politics & society*. USA, Dell Publishing Co. Inc., 1980.

PEARCE, Alan. *How the networks have turned news into dollars*. *TV Guide*, Aug. 23-29, 1980.

POWERS, Ron (presents). *The newscasters. The news business as show business*. New York, St. Martin's Press, 1978.

Martti Soramäki

(Jatkoa sivulta 18.)

⁷PIETILÄ, K., ema., s. 12.

⁸NORDENSTRENG, K., emt.

⁹LISTE, Aili. *Sanomalehdistön rooli ja merkitys tupakkaa koskevan terveystietouden levittämisessä* (julkaisematon käsikirjoitus). 1979.

¹⁰Idean Terveystietolehden erittelystä esitti toimistopäällikkö Matti Rimpelä.

¹¹RELANDER, K., ema.

¹²RELANDER, Konrad. Pääkirjoitus. *Suomen Terveystietolehti*, nro 6, 1889.

¹³*Suomen Terveystietolehti*, nro 11-12, 1935, s. 203.

¹⁴*Suomen Terveystietolehti*, nro 11-12, 1942, s. 289-291.

¹⁵MIKKOLA-HEYDEMANN, Irma. Pääkirjoitus. *Kotilääkäri*, nro 4, 1980, s. 2.

¹⁶Journalismin kehityksessä havaittavasta "yhdennukaistumisen" paineesta, ks. JYRKIÄINEN, Jyrki. *Journalismi ja yhteiskunta. Tutkielma porvarillisen journalistisen perustavista kehitysuunnista ja journalistisen järjestelmän erityytymisestä*. Tiedotusopin lisensiaattitutkielma, Tampereen yliopisto, 1977.

¹⁷HENIE, C. Tupakasta ja sen väärinkäyttämisestä. *Suomen Terveystietolehti*, nro 7-8, 1900, s. 107.

¹⁸HENIE, C., ema., s. 109.

¹⁹*Suomen Terveystietolehti*, nro 3, 1935, s. 53.

²⁰*Suomen Terveystietolehti*, nro 5, 1975, s. 4-5.

²¹*Suomen Terveystietolehti*, nro 1, 1975, s. 72.